

Εκτός εμπορίου

Δημήτρης Ελευθεράκης

ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΜΝΗΜΗΣ
1945-1989

Δημήτρης Ελευθεράκης

ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΜΝΗΜΗΣ, 1945-1989

Μετάφραση: Γιάννης Κέλογλου

Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα Μάιος
2023

*Ειδική έκδοση -εκτός εμπορίου- διανέμεται
δωρεάν*

Πώς διαχειρίστηκε η ελληνική κοινωνία τη μνήμη του Ολοκαυτώματος στο πλαίσιο του διχασμού που κληροδότησε ο Εμφύλιος πόλεμος τόσο στην πολιτική όσο και στην κουλτούρα της μνήμης; Όπως δείχνει τεκμηριωμένα ο Δημήτρης Ελευθεράκης, η μνήμη του αφανισμού της εβραϊκής ζωής στην Ελλάδα

καθυποτάχτηκε πολύ γρήγορα στις ανάγκες νομιμοποίησης διάφορων ενεργών παραγόντων, από το ΚΚΕ μέχρι την Εκκλησία, που διαγκωνίζονταν μεταξύ τους για μια θετική απεικόνιση του ρόλου τους στην Κατοχή. Μετά το τέλος της δικτατορίας, η αναδυόμενη ανάγκη συμφιλίωσης προσέκρουσε σε μια προβληματική συζήτηση για το Ολοκαύτωμα των Ελλήνων Εβραίων. Κατά τη σκιαγράφηση της ελληνικής κοινωνίας του Β' Παγκόσμιου πολέμου, οι Εβραίοι δεν εντάχθηκαν ως κοινότητα μνήμης στην αλληλέγγυα κοινότητα η οποία πάλεψε ως Δαβίδ ενάντια στον Γολιάθ που συνιστούσαν οι Γερμανοί κατακτητές. Για να φτάσουμε λοιπόν στην πλήρη αναγνώριση της σημασίας του Ολοκαυτώματος στην Ελλάδα, είναι απαραίτητο, όπως υποστηρίζει ο συγγραφέας, να ξεπεραστούν οι επικρατούσες ακόμη και σήμερα παραδόσεις που τοποθετούν στο επίκεντρο της ενθύμησης της εξόντωσης δράσεις αντίστασης και διάσωσης που έχουν περάσει στη σφαίρα του μύθου.

Η πρωτοποριακή αυτή μελέτη (που εκδίδεται ταυτόχρονα στη Γερμανία) έρχεται να καλύψει ένα σημαντικό κενό όχι μόνο στη σχετική ελληνική έρευνα αλλά και στη διερεύνηση της μνημονικής κουλτούρας του Ολοκαυτώματος συνολικά, έτσι ώστε αυτό να πάρει τη βαρύνουσα θέση που του αρμόζει στην ελληνική κουλτούρα μνήμης. Μεταξύ άλλων, δείχνει ότι η ως τώρα απουσία του από αυτήν επιτεύχθηκε μάλλον με τον επιλεκτικό λόγο παρά, όπως πιστεύεται, με τη σιωπή.

Ο **Δημήτρης Ελευθεράκης** σπούδασε φιλολογία και συγκριτική γραμματολογία στην Αθήνα, το Σάλτσμπουργκ, το Εδιμβούργο και τη Θεσσαλονίκη, προτού αρχίσει να εργάζεται ως διδάκτωρ και υφηγητής φιλολογίας, ιστορίας και νεοελληνικής γλώσσας στην Ελλάδα και τη Γερμανία. Ταυτόχρονα εμφανίστηκε στην ελληνική λογοτεχνία με την ποιητική συλλογή *Εγκώμια* (2014, βραβείο

ποίησης του Αναγνώστη) και με τη νουβέλα Η δύσκολη τέχνη (2015 – κυκλοφόρησε και στη Γερμανία το 2017 με τίτλο Die schwierige Kunst). Από το 2014 ως το 2018 βρισκόταν στο Πανεπιστήμιο του Ρουρ στο Μπόχουμ, όπου και αναγορεύτηκε διδάκτορας. Τα χρόνια αυτά συμμετείχε εξάλλου ενεργά στη φορτισμένη –και σχεδόν πρωτόγνωρη για τη Γερμανία– συζήτηση για τις φρικαλεότητες της γερμανικής κατοχής στην Ελλάδα. Έφυγε αιφνίδια από τη ζωή τον Νοέμβριο του 2020.